

V Bruseli 29. novembra 2024
(OR. en)

16127/24

Medziinštitucionálny spis:
2023/0436(COD)

TRANS 510
CODEC 2207

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Rada
Č. predch. dok.:	15766/24 + COR1
Č. dok. Kom.:	16307/23 + ADD1
Predmet:	Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o právach cestujúcich v kontexte multimodálnych ciest – všeobecné smerovanie

I. ÚVOD

1. Komisia predložila 29. novembra 2023 Rade a Európskemu parlamentu návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o právach cestujúcich v kontexte multimodálnych ciest. Návrh bol predložený ako súčasť balíka opatrení na odstraňovanie medzier v súčasnom regulačnom rámci práv cestujúcich spolu s návrhom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 261/2004, (ES) č. 1107/2006, (EÚ) č. 1177/20, (EÚ) č. 181/2011 a (EÚ) 2021/782, pokiaľ ide o presadzovanie práv cestujúcich v Únii.

2. Cieľom návrhu o multimodálnych cestách je stanoviť právny rámec na určenie príslušných povinností a zodpovedností rôznych poskytovateľov cestovných služieb v rámci multimodálnej cesty. V návrhu nariadenia sa ustanovuje:
- zákaz diskriminácie cestujúcich z hľadiska prepravných podmienok a ponuky cestovných lístkov,
 - povinnosť poskytovať cestujúcim minimálne a presné informácie v prístupnom formáte a včas,
 - ochrana práv cestujúcich v prípade narušenia, najmä v kontexte zmeškaných prípojov medzi rôznymi druhmi dopravy v rámci multimodálnej cesty, a
 - nediskriminácia osôb so zdravotným postihnutím a osôb so zníženou pohyblivosťou a pomoc takýmto osobám.
3. Cieľom návrhu je doplniť už existujúce pravidlá odvetvových právnych predpisov Únie o právach cestujúcich¹ tým, aby cestujúci mali podobnú úroveň ochrany, ak počas cesty prestupujú medzi rozličnými druhmi dopravy.
4. Tento návrh nariadenia sa zakladá na článku 91 ods. 1 a článku 100 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

¹ Na účely tohto nariadenia sú odvetvové právne predpisy Únie o právach cestujúcich v príslušných prípadoch tieto: nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. EÚ L 46, 17.2.2004, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/261/oj>), nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2006 z 5. júla 2006 o právach zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou v leteckej doprave (Ú. v. EÚ L 204, 26.7.2006, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1107/oj>), nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1177/2010 z 24. novembra 2010 o právach cestujúcich v námornej a vnútrozemskej vodnej doprave, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2006/2004 (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1177/oj>), nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 181/2011 zo 16. februára 2011 o právach cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 2006/2004 (Ú. v. EÚ L 55, 28.1.2011, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/181/oj>) a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/782 z 29. apríla 2021 o právach a povinnostiach cestujúcich v železničnej preprave (Ú. v. EÚ L 172, 17.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/782/oj>).

II. PRÁCA V INÝCH INŠTITÚCIÁCH

5. V Európskom parlamente nesie hlavnú zodpovednosť Výbor pre dopravu a cestovný ruch (TRAN). Za spravodajcu bol vymenovaný pán Jens GIESEKE (PPE, DE). Čaká sa na rozhodnutie výboru.
6. Európsky hospodársky a sociálny výbor zaujal stanovisko 30. marca 2024². Európsky výbor regiónov sa rozhodol, že k tomuto návrhu stanovisko nezaujme.

III. PRÁCA V RÁMCI RADY A JEJ PRÍPRAVNÝCH ORGÁNOV

7. Oba návrhy, návrh o multimodálnych cestách aj návrh o presadzovaní práv, boli predložené na zasadnutí pracovnej skupiny pre dopravu – intermodálne otázky a siete 12. januára 2024. O návrhu o multimodálnych cestách sa podrobne rokovalo počas belgického predsedníctva, ktoré ukončilo preskúmanie správou o pokroku³ predloženou na zasadnutí Rady 12. júna 2024. Maďarské predsedníctvo pokračovalo v rokovaní a posledné zasadnutie pracovnej skupiny sa konalo 12. novembra 2024.
8. Delegácie sa zhodli na tom, že práva cestujúcich, najmä tých najzraniteľnejších, sa musia chrániť aj v kontexte multimodálnych ciest, pričom by sa malo zabrániť novej byrokracii a administratívnej záťaži pre tento vznikajúci trh. Poukázali na výzvy pri vytváraní jednotného a súdržného rámca pre multimodálne cesty, v ktorom sa na základe nariadení o jednotlivých druhoch dopravy poskytujú cestujúcim rôzne úrovne práv. Zdôraznili tiež, že je dôležité zaistiť vynútiteľnosť a uskutočniteľnosť nových ustanovení a ich zabezpečenie proti podvodom.

² Ú. v. EÚ C, C/2024/3382, 31.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3382/oj>.

³ 10924/24 + COR1.

9. Na základe pripomienok delegácií sa rozsah pôsobnosti nariadenia nanovo vymedzil s cieľom zlepšiť zrozumiteľnosť textu, aby dopravcovia a sprostredkovatelia mohli lepšie identifikovať svoje povinnosti a cestujúci svoje práva:
- a) konečný kompromis zahŕňa do rozsahu pôsobnosti len jednotné multimodálne cestovné lístky a kombinované multimodálne cestovné lístky. **Samostatné multimodálne cestovné lístky boli vylúčené** z rozsahu pôsobnosti, keďže prevádzkovatelia nemôžu vedieť, že majú povinnosti v prípade zakúpenia samostatných multimodálnych cestovných lístkov;
 - b) v kompromisnom znení sa jasne stanovujú podmienky, ktoré musí cesta spĺňať, aby patrila do rozsahu pôsobnosti, najmä v súvislosti s **vnútroštátnymi výnimkami** uplatniteľnými na odvetvové právne predpisy Únie o právach cestujúcich;
 - c) keďže by sa mali odstrániť regulačné medzery, v kompromise sa na základe existujúcich štruktúr a zodpovedností presúvajú povinnosti manažérov **multimodálnych uzlov osobnej dopravy** na manažérov hlavných terminálov. V kompromise sa zavádza prahová hodnota pre dotknuté terminály a povinnosť manažérov terminálov navzájom spolupracovať;
 - d) s cieľom zabrániť nadmernej zložitosti paralelného uplatňovania ustanovení podľa tohto nariadenia a **smernice o balíkoch cestovných služieb**⁴ predsedníctvo navrhuje vyňať multimodálne cestovné lístky, ktoré sú súčasťou balíka služieb, z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.
10. Okrem zmien v rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia sa oproti návrhu Komisie navrhlo aj niekoľko zmien, ktorých cieľom je na jednej strane objasniť ustanovenia a na druhej strane znížiť administratívnu záťaž. Poradie niektorých článkov (alebo ich častí) sa zmenilo s cieľom zlepšiť čitateľnosť textu. Predsedníctvo sa tiež snažilo zachovať súdržnosť medzi týmto návrhom a návrhom o presadzovaní práv cestujúcich v Únii.

⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2302 z 25. novembra 2015 o balíkoch cestovných služieb a spojených cestovných službách, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ a ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/314/EHS (Ú. v. EÚ L 326, 11.12.2015, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2302/oj>).

11. Treba zdôrazniť tieto zmeny oproti pôvodnému návrhu Komisie:

- a) vzhľadom na to, že návrhom sa zavádzajú významné povinnosti pre prevádzkovateľov zapojených do multimodálnych ciest uskutočnených na základe **jednotného multimodálneho cestovného lístka**, objasnila sa koncepcia jednotného multimodálneho cestovného lístka s cieľom spresniť, že dopravcovia prevádzkujúci navzájom dopravné služby, ktoré tvoria multimodálnu cestu, by mali medzi sebou uzavrieť dohodu, aby tieto dopravné služby ponúkali ako súčasť takejto multimodálnej cesty;
- b) objasnil sa **vzťah s inými právnymi aktmi Únie** vrátane odvetvových právnych predpisov Únie o právach cestujúcich;
- c) objasnilo sa **spracúvanie osobných údajov**, aby sa splnili právne požiadavky;
- d) objasnila sa **náhrada celkových nákladov na cestovný lístok** rezervovaný prostredníctvom sprostredkovateľa, aby sa lepšie zohľadnila judikatúra, najmä pokiaľ ide o sprostredkovateľské poplatky;
- e) pokiaľ ide o **jednotný formulár žiadosti o náhradu cestovného a náhradu škody**, v kompromisnom znení sa navrhuje objasnenie a zjednodušenie postupu predkladania žiadostí o náhradu cestovného a náhradu škody. Jazykový režim predkladania formulárov sa zjednodušil s cieľom znížiť administratívne zaťaženie dopravcov a sprostredkovateľov na jednej strane a uľahčiť postup cestujúcim na strane druhej;
- f) s cieľom zabezpečiť vysokú **kvalitu služieb pre osoby so zdravotným postihnutím alebo osoby so zníženou pohyblivosťou** sa pre dopravcov a manažérov terminálov zaviedla povinnosť stanoviť normy kvality, pokiaľ ide o požiadavky na informácie a prístup, a monitorovať ich účinnosť;
- g) objasnila sa **zodpovednosť manažérov terminálov a dopravcov, ktorí pomáhajú osobám so zdravotným postihnutím alebo osobám so zníženou pohyblivosťou**, aby bola v súlade s právom Únie na jednej strane a s medzinárodnými dohovormi, ktorých je Únia zmluvnou stranou, na strane druhej;

- h) pokiaľ ide o všeobecné **normy kvality služieb**, niekoľko delegácií by chcelo najprv posúdiť vykonávanie existujúcich požiadaviek nariadenia (EÚ) 2021/782 a až potom ich rozšíriť na iné odvetvia;
 - i) delegácie súhlasili s tým, že je dôležité zabezpečiť účinné presadzovanie práv cestujúcich v Únii. Aby sa zabránilo nadmernému administratívne zaťaženiu vnútroštátnych orgánov presadzovania práv a zachovala ich nezávislosť, vypustili sa ustanovenia o **prístupe k monitorovaniu dodržiavania predpisov založenému na riziku** a ustanovenia o **spolupráci medzi členskými štátmi a Komisiou**;
 - j) s cieľom uľahčiť vnútroštátnym orgánom presadzovania práv monitorovanie toho, či si sprostredkovatelia plnia povinnosti podľa nariadenia (ES) č. 261/2004, budú mať **sprostredkovatelia z tretích krajín** povinnosť určiť právneho zástupcu.
12. Na poslednom zasadnutí pracovnej skupiny delegácie uvítali dosiahnutý pokrok a veľká väčšina z nich považovala za reálne pripraviť sa na všeobecné smerovanie v decembri.
13. Výbor stálych predstaviteľov schválil kompromisné znenie v rámci prípravy na zasadnutie Rady 27. novembra 2024. Kompromisné znenie uvedené v prílohe k tejto poznámke odráža dodatočnú zmenu zavedenú počas zasadnutia Výboru stálych predstaviteľov týkajúcu sa služieb príležitostnej autobusovej dopravy v článku 2 ods. 1 písm. b). Znenie celkovo podporila veľká väčšina delegácií.

IV. ZÁVER

14. Vzhľadom na uvedené sa Rada (doprava, telekomunikácie a energetika) vyzýva, aby na zasadnutí 5. decembra 2024 odsúhlasila všeobecné smerovanie ku kompromisnému zneniu, ktoré je pripojené k tejto poznámke.
-

2023/0436 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o právach cestujúcich v kontexte multimodálnych ciest

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 91 ods. 1 a článok 100 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

po porade s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

¹ Ú. v. EÚ C, C/2024/3382, 31.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3382/oj>.

- (1) Ochrana práv osôb cestujúcich leteckou, námornou a vnútrozemskou vodnou dopravou, autobusmi a autokarmi a železničnou dopravou v prípadoch, keď sa ich cestovné plány narušia dlhým meškaním a zrušením spojov, sa výrazne zlepšila odvetvovými právnymi predpismi Únie o právach cestujúcich, najmä nariadeniami Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004², (ES) č. 1107/2006³, (EÚ) č. 1177/2010⁴, (EÚ) č. 181/2011⁵ a (EÚ) 2021/782⁶.
- (2) Pri uplatňovaní práv stanovených a chránených danými nariadeniami sa však odhalili nedostatky, pokiaľ ide o cestujúcich, ktorí uskutočňujú alebo plánujú uskutočniť cestu, ktorá je kombináciou rôznych druhov dopravy, čo im bráni uplatňovať potenciál práv cestujúcich v plnom rozsahu.
- (3) V rámci spoločnej dopravnej politiky je dôležité chrániť práva cestujúcich, ktorí menia druhy dopravy, s cieľom pomôcť rozvinúť multimodálne cestovanie a zlepšiť výber pre cestujúcich, pokiaľ ide o možnosti cestovania.

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. EÚ L 46, 17.2.2004, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/261/oj>).

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2006 z 5. júla 2006 o právach zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou v leteckej doprave (Ú. v. EÚ L 204, 26.7.2006, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1107/oj>).

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1177/2010 z 24. novembra 2010 o právach cestujúcich v námornej a vnútrozemskej vodnej doprave, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2006/2004 (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1177/oj>).

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 181/2011 zo 16. februára 2011 o právach cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 2006/2004 (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/181/oj>).

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/782 z 29. apríla 2021 o právach a povinnostiach cestujúcich v železničnej preprave (Ú. v. EÚ L 172, 17.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/782/oj>).

- (4) Normy Únie týkajúce sa ochrany stanovené nariadeniami (ES) č. 261/2004, (ES) č. 1107/2006, (EÚ) č. 1177/2010, (EÚ) č. 181/2011 a (EÚ) 2021/782, pokiaľ ide o cestovanie jedným druhom dopravy, by sa preto mali rozšíriť tak, aby zahŕňali aj práva cestujúcich, ktorí menia druhy dopravy, a zabezpečili, aby podniky zapojené do multimodálneho cestovania fungovali na základe harmonizovaných pravidiel.
- (5) Cestujúcim, ktorí uskutočňujú multimodálne cesty, by sa mala poskytnúť právna ochrana v prípade, že nie sú k dispozícii žiadne osobitné odvetvové právne predpisy Únie.
- (6) Práva cestujúcich, ktorí uskutočňujú multimodálne cesty, stanovené v tomto nariadení, by mali byť doplnkom k ochrane, ktorá sa na tých istých cestujúcich už vzťahuje podľa súčasných právnych predpisov Únie o právach cestujúcich. Týmto nariadením by preto nemali byť dotknuté práva a povinnosti podľa daných právnych predpisov.
- (6a) Cestovné lístky na účely multimodálnej cesty by mali patriť do rozsahu vymedzenia pojmu „jednotný multimodálny cestovný lístok“, ak dopravcovia ponúkajúci takéto cestovné lístky medzi sebou uzavreli dohodu o poskytovaní nadväzujúcich dopravných služieb v rámci takejto cesty, aj keď každý dopravca má okrem takejto dohody aj samostatné prepravné podmienky.
- (7) Toto nariadenie by sa nemalo uplatňovať na jednotné multimodálne cestovné lístky, ak sú súčasťou balíka služieb a právo na náhradu cestovného vzniká podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2302⁷. Pokiaľ ide o ochranu cestujúcich na základe danej smernice, toto nariadenie by sa takisto nemalo uplatňovať na kombinované multimodálne cestovné lístky, ak ich skombinoval organizátor ako súčasť balíka služieb.

⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2302 z 25. novembra 2015 o balíkoch cestovných služieb a spojených cestovných službách, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ a ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/314/EHS (Ú. v. EÚ L 326, 11.12.2015, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2302/oj>).

- (8) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa zakázala diskriminácia na základe štátnej príslušnosti cestujúceho alebo miesta, kde je dopravca alebo sprostredkovateľ usadený v rámci Únie, keď dopravcovia alebo sprostredkovatelia ponúkajú verejnosti zmluvné podmienky a tarify týkajúce sa multimodálnych ciest. Sociálne tarify by sa nemali zakazovať, pokiaľ sú také opatrenia primerané a nezávislé od štátnej príslušnosti dotknutého cestujúceho. Vzhľadom na rozvoj online platforiem predaja cestovných lístkov na osobnú dopravu by členské štáty mali osobitnú pozornosť venovať zaisteniu toho, aby nedošlo k žiadnej diskriminácii na základe štátnej príslušnosti cestujúceho ani miesta, kde je dopravca alebo sprostredkovateľ usadený v rámci Únie, počas procesu prístupu na online rozhrania alebo počas nákupu cestovných lístkov online. Úroveň ochrany cestujúcich by okrem toho mala byť rovnaká bez ohľadu na spôsob zakúpenia určitého typu cestovného lístku.
- (9) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby dopravcovia a sprostredkovatelia ponúkajúci prepravné zmluvy na účely multimodálnych ciest informovali cestujúcich o druhu cestovného lístka alebo cestovných lístkov vzťahujúcich sa na danú cestu, ako aj o ich príslušných právach, najmä pokiaľ ide o zmeškané prípoje. Dopravcovia a sprostredkovatelia ponúkajúci také druhy cestovných lístkov alebo lístky na multimodálne cesty, ktoré nepatria do všeobecného rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, by najmä mali cestujúcich informovať o tom, že tieto cestovné lístky neoprávňujú ich držiteľa na žiadne práva podľa tohto nariadenia, čím však nie je dotknuté ich právo na informácie o všeobecných podmienkach vzťahujúcich sa na tieto cestovné lístky a o právach a povinnostiach uplatniteľných podľa príslušných odvetvových právnych predpisov Únie o právach cestujúcich.

- (10) Prístup k cestovným informáciám, ako aj k údajom v reálnom čase vedie k tomu, že multimodálne cestovanie je jednoduchšie a poskytuje cestujúcim širšiu škálu cestovných možností. V tejto súvislosti sa v delegovanom nariadení Komisie (EÚ) 2017/1926⁸ ustanovuje, že takéto cestovné údaje a dopravné informácie musia byť prístupné cez národné prístupové body. Aby sa predišlo akémukoľvek zbytočnému zaťaženiu dopravcov ponúkajúcich jednotné multimodálne cestovné lístky, mali by byť schopní dodržiavať ustanovenia tohto nariadenia na účely poskytnutia cestovných informácií iným dopravcom a sprostredkovateľom predávajúcim ich služby v rozsahu, v akom poskytujú tieto údaje do takýchto národných prístupových bodov.
- (11) [...]
- (11a) Presnosť dopravných služieb je dôležitá pre hladký priebeh multimodálnych ciest, ale nemala by mať prednosť pred bezpečnosťou dopravných služieb a iných používateľov dopravnej infraštruktúry. Najmä v prípade autobusovej a autokarovej dopravy, keď tieto dopravné služby využívajú cesty spoločne s mnohými ďalšími účastníkmi cestnej premávky a sú ovplyvnené stavebnými prácami alebo úpravou premávky, ktoré môžu vždy viesť k oneskoreniam (napríklad v dôsledku nehôd, dopravných preťažení, stavenísk, uzávierok ciest a/alebo obchádzok), by sa osobitná pozornosť mala venovať dodržiavaniu pravidiel cestnej premávky a časov jazdy a odpočinku stanovených právnymi predpismi.
- (12) Cestujúci s jednotným multimodálnym cestovným lístkom, ktorí zmeškajú prípoj z dôvodu meškania alebo zrušenia predošlej služby zahrnutej do uvedeného lístka, by mali buď získať náhradu svojich cestovných lístkov, alebo byť presmerovaní na iný prípoj za uspokojivých podmienok, a malo by byť o nich primerane postarané, kým čakajú na neskorší prípoj.

⁸ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1926 z 31. mája 2017, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/40/EÚ, pokiaľ ide o poskytovanie informačných služieb o multimodálnom cestovaní v celej EÚ (Ú. v. EÚ L 272, 21.10.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/1926/oj).

- (12a) V prípadoch, keď je potrebný dodatočný pobyt v dôsledku poveternostných podmienok ohrozujúcich bezpečnú prevádzku dopravnej služby alebo v dôsledku mimoriadnych okolností, ktorým sa nedalo zabrániť ani vtedy, ak by sa prijali všetky primerané opatrenia, by sa dopravcovi malo umožniť obmedziť trvanie ubytovania. Dopravcovia by v súlade so všeobecne akceptovanými zásadami mali znášať bremeno dokazovania skutočnosti, že pobyt je potrebný v dôsledku takýchto poveternostných podmienok alebo mimoriadnych okolností.
- (13) Keď sa jednotný multimodálny cestovný lístok rezervuje prostredníctvom sprostredkovateľa, sprostredkovateľ by mal informovať cestujúceho o procese náhrady cestovného. Zmluvný dopravca by mal na tento účel zverejniť, či spolupracuje so sprostredkovateľmi pri spracúvaní náhrad cestovného, a ak je to tak, mal by uviesť, s ktorými sprostredkovateľmi spolupracuje; za splnenie tejto povinnosti by sa mal považovať aj negatívny zoznam sprostredkovateľov, s ktorými sa zmluvný dopravca rozhodne nespôlupracovať.
- (14) Keď si cestujúci kupujú cestovné lístky od sprostredkovateľov, zásadné sú aj správne informácie, pokiaľ ide o multimodálne dopravné služby. Ak sprostredkovatelia alebo dopravcovia predávajú samostatné cestovné lístky na rôzne dopravné služby ako balík vo forme kombinovaného multimodálneho cestovného lístka, mali by cestujúcich jasne informovať, že tieto cestovné lístky neposkytujú rovnakú úroveň ochrany ako jednotný multimodálny cestovný lístok a že dopravca alebo dopravcovia, ktorí danú službu prevádzkujú, tieto cestovné lístky nevydali ako jednotný multimodálny cestovný lístok. Ak sprostredkovatelia alebo dopravcovia, ktorí predali kombinovaný multimodálny cestovný lístok, túto požiadavku nesplnia, ich zodpovednosť by mala zahŕňať náhradu celkových nákladov na cestovný lístok za rovnakých podmienok, aké by sa uplatňovali na jednotný multimodálny cestovný lístok.
- (14a) Postupy náhrady cestovného by mali byť nediskriminačné a ľahko prístupné. S cieľom uľahčiť cestujúcim žiadať o náhradu cestovného v súlade s týmto nariadením by sa mal pre takéto žiadosti stanoviť formulár platný v celej Únii. Cestujúci by mali mať možnosť podať svoju žiadosť prostredníctvom takéhoto formulára. Hoci sa podávanie žiadostí o náhradu cestovného elektronickými prostriedkami stalo rozšírenou praxou, cestujúci by mal mať dostatočné možnosti na podanie žiadosti inými spôsobmi než elektronicky a na efektívne vybavovanie svojich vecí iným než elektronickým kanálom, napríklad telefonicky alebo poštou.

- (15) Vzhľadom na Dohovor Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím (UNCRPD), ktorý pre Úniu nadobudol platnosť 22. Januára 2011, a v záujme toho, aby mohli osoby so zdravotným postihnutím a osoby so zníženou pohyblivosťou cestovať multimodálne porovnateľne s ostatnými občanmi, by sa mali zaviesť pravidlá ich nediskriminácie a pomoci takýmto osobám počas multimodálnych ciest. Osobitná pozornosť by sa mala venovať poskytovaniu informácií osobám so zdravotným postihnutím a osobám so zníženou pohyblivosťou o prístupnosti dopravných služieb, podmienkach prístupu k vozidlám a zariadeniam na palube pri zmene druhu dopravy. Ak sú informácie osobám so zdravotným postihnutím a osobám so zníženou pohyblivosťou poskytnuté v prístupných formátoch, mali by sa poskytovať v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi, ako sú požiadavky na prístupnosť stanovené v prílohe I k smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882⁹. Pokiaľ ide o výhody súvisiace s bezpečnosťou, pohodlnosťou a prístupnosťou, členské štáty by mali na identifikáciu a autentifikáciu v rámci scenárov multimodálnej dopravy podporovať používanie európskych peňaženiek digitálnej identity, čo by pomohlo najmä zraniteľným osobám alebo osobám so zdravotným postihnutím.
- (15a) Pokiaľ ide o osoby so zdravotným postihnutím a osoby so zníženou pohyblivosťou, osobitná pozornosť by sa mala venovať zabezpečeniu toho, aby mohli prejsť z jedného dopravného prostriedku na druhý. Dopravcovia a v náležitých prípadoch manažéri terminálov by mali poskytovať pomoc takým spôsobom, aby daná osoba bola schopná presunúť sa k prípojným dopravným službám, na ktoré má rezerváciu, ako súčasť jednotného multimodálneho cestovného lístka. Následná pomoc by sa mala poskytovať v súlade s odvetvovými právnymi predpismi Únie o právach cestujúcich.
- (15b) Pravidlá prístupu týkajúce sa prepravy osôb so zdravotným postihnutím a osôb so zníženou pohyblivosťou by sa mali stanoviť s aktívnym zapojením organizácií zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím a osoby so zníženou pohyblivosťou a v relevantnom prípade so zástupcami osôb so zdravotným postihnutím a osôb so zníženou pohyblivosťou. S týmito zástupcami by sa malo konzultovať o obsahu takýchto pravidiel prístupu, pričom by mali mať možnosť vyjadriť sa k týmto pravidlám.

⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882 zo 17. apríla 2019 o požiadavkách na prístupnosť výrobkov a služieb (Ú. v. EÚ L 151, 7.6.2019, s. 70, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj>).

- (16) S cieľom uľahčiť osobám so zdravotným postihnutím a osobám so zníženou pohyblivosťou prístup k multimodálnym službám osobnej dopravy by členské štáty mohli od dopravcov a manažérov terminálov vyžadovať, aby zriadili jednotné kontaktné miesta na koordináciu poskytovania informácií a pomoci.
- (17) [...]
- (17a) Manažéri terminálov a dopravcovia, ktorí pomáhajú osobám so zdravotným postihnutím a osobám so zníženou pohyblivosťou pri presune z jednej dopravnej služby na prípojnú dopravnú službu v rámci jednotného multimodálneho cestovného lístka, by mali zodpovedať za stratu alebo poškodenie mobilného vybavenia vrátane invalidných vozíkov a asistenčných zariadení, alebo za stratu či zranenie asistenčných psov s osvedčením používaných osobami so zdravotným postihnutím a osobami so zníženou pohyblivosťou, ktoré spôsobia počas obdobia, keď zodpovedajú za poskytovanie pomoci dotknutým osobám. Keďže podmienky takejto zodpovednosti sú v prípade určitých druhov dopravy, najmä leteckej a námornej, upravené medzinárodnými dohovormi, ktorých zmluvnou stranou je Únia, konkrétne Dohovorom o zjednotení niektorých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu (Montrealský dohovor), uzavretým rozhodnutím Rady 2001/539/ES¹⁰, a Aténsnym dohovorom o preprave cestujúcich a ich batožiny po mori z roku 1974, zmeneným protokolom z roku 2002, ku ktorému Únia pristúpila rozhodnutiami Rady 2012/22/EÚ¹¹ a 2012/23/EÚ¹², mal by sa v súvislosti s dopravcami uviesť odkaz na tie odvetvové právne predpisy Únie uplatniteľné na dotknutý druh dopravy, v ktorých sa stanovujú osobitné pravidlá, a v príslušných prípadoch tie, ktorými sa transponujú tieto dohovory do práva Únie.
- (18) [...]

¹⁰ Rozhodnutie Rady 2001/539/ES z 5. Apríla 2001 o uzavretí Európskym spoločenstvom dohovoru o zjednotení niektorých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu (Montrealský dohovor) (Ú. v. ES L 194, 18.7.2001, s. 38, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2001/539/oj>).

¹¹ Rozhodnutie Rady 2012/22/EÚ z 12. decembra 2011 o pristúpení Európskej únie k protokolu z roku 2002 k Aténskemu dohovoru o preprave cestujúcich a ich batožiny po mori z roku 1974, s výnimkou jeho článkov 10 a 11 (Ú. v. EÚ L 8, 12.1.2012, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2012/22/oj>).

¹² Rozhodnutie Rady 2012/23/EÚ z 12. decembra 2011 o pristúpení Európskej únie k protokolu z roku 2002 k Aténskemu dohovoru o preprave cestujúcich a ich batožiny po mori z roku 1974, pokiaľ ide o jeho články 10 a 11 (Ú. v. EÚ L 8, 12.1.2012, s. 13, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2012/23\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2012/23(1)/oj)).

- (19) Toto nariadenie by nemalo mať vplyv na práva cestujúcich podať sťažnosť vnútroštátnemu orgánu alebo sa domáhať právneho prostriedku nápravy v súlade s vnútroštátnym právom a v uplatniteľných prípadoch v súlade s medzinárodnými dohovormi vrátane práva žiadať náhradu škody. Týmto nariadením nie je dotknuté ani právo dopravcov, sprostredkovateľov a manažérov terminálov požadovať nápravu medzi sebou alebo od tretích strán, najmä pokiaľ ide o žaloby v oblasti zmluvnej alebo mimozmluvnej zodpovednosti, v súlade s vnútroštátnym právom.
- (20) S cieľom zachovať vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa v rámci multimodálnej dopravy by sa od členských štátov malo vyžadovať určenie vnútroštátnych orgánov presadzovania, ktoré budú pozorne monitorovať uplatňovanie tohto nariadenia a presadzovať ho na vnútroštátnej úrovni. Tieto orgány by mali byť schopné prijímať rôzne opatrenia v oblasti presadzovania. Cestujúci by mali mať možnosť podávať takým orgánom alebo akémukoľvek inému orgánu, ktorý členský štát na tieto účely určil, sťažnosti o údajných porušeníach nariadenia. Treba poznamenať, že členské štáty si môžu za vnútroštátny orgán presadzovania zvoliť aj taký orgán, ktorý je zároveň orgánom zodpovedným za presadzovanie iných pravidiel Únie o právach cestujúcich.

- (21) Súčasťou uplatňovania tohto nariadenia bude spracúvanie osobných údajov vrátane kontaktných údajov cestujúcich, najmä s cieľom poskytnúť cestujúcim informácie, vybavovať žiadosti o poskytnutie pomoci, náhradu cestovného a presmerovanie, ako aj vybavovať sťažnosti cestujúcich. Spracúvanie osobných údajov podľa tohto nariadenia dopravcami, sprostredkovateľmi a manažérmi terminálov by sa malo vykonávať v súlade s právom Únie o ochrane osobných údajov, najmä s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679¹³, na účely a počas obdobia, ktoré sú stanovené v tomto nariadení. Dopravcovia, sprostredkovatelia a manažéri terminálov by mali mať možnosť uchovávať najviac 72 hodín po ukončení cesty kontaktné údaje cestujúcich, ktoré získali na účely plnenia svojich povinností v súvislosti s cestovnými informáciami cestujúcich. Uchovávanie takýchto osobných údajov počas 72 hodín môže byť potrebné najmä na to, aby títo prevádzkovatelia mohli informovať cestujúcich po ukončení cesty v prípade, že počas cesty došlo k incidentu, ako je zrušenie cesty, odopretie nástupu, zmeškaný prípoj alebo meškanie.

V prípade narušenia alebo zrušenia cesty alebo v prípade informácií o právach cestujúcich v súvislosti s kombinovaným multimodálnym cestovným lístkom, čo by následne mohlo viesť najmä k žiadostiam o náhradu cestovného a sťažnostiam, môže byť potrebné dlhšie obdobie uchovávania údajov, aby sa dopravcom, sprostredkovateľom a manažérom terminálov umožnilo plniť si povinnosti podľa tohto nariadenia týkajúce sa poskytovania pomoci, náhrady cestovného a presmerovania, ako aj vybavovania sťažností. Každé spracúvanie osobných údajov by sa malo vykonávať v súlade s článkom 5 ods. 1 a článkom 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/679.

¹³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (*Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1*, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

Každé spracúvanie osobných údajov cestujúcich vrátane uchovávania takýchto údajov dopravcami, sprostredkovateľmi a manažermi terminálov na účely, na ktoré neboli osobné údaje pôvodne získané podľa tohto nariadenia, by sa malo vykonávať v súlade s článkom 6 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2016/679. Dopravcovia, sprostredkovatelia a manažéri terminálov môžu používať osobné údaje cestujúcich alebo uchovávať takéto údaje dlhšie, ako je obdobie uchovávania údajov stanovené v tomto nariadení, a na takéto iné účely, ak sa takéto spracúvanie zakladá na iných ustanoveniach práva Únie alebo vnútroštátneho práva. Môžu zahŕňať spracúvanie na účely riešenia sporov vrátane súdnych konaní v súvislosti s vykonávaním tohto nariadenia.

Okrem toho týmto nariadením nie je dotknuté spracúvanie osobných údajov na základe práva Únie alebo vnútroštátneho práva, ktoré predstavuje nevyhnutné a primerané opatrenie v demokratickej spoločnosti na zaistenie cieľov uvedených v článku 23 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/679. Predovšetkým ním nie je dotknuté spracúvanie osobných údajov na základe smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/681¹⁴ a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005¹⁵ alebo vnútroštátneho práva v súlade s článkom 6 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2016/679 alebo uplatniteľného práva Únie v oblasti bezpečnosti a bezpečnostnej ochrany letectva.

Treba tiež poznamenať, že povinnosťou poskytovať cestujúcim informácie o ich právach nie je dotknutá povinnosť prevádzkovateľa poskytovať informácie dotknutej osobe podľa článkov 12, 13 a 14 nariadenia (EÚ) 2016/679.

(22) [...]

¹⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/681 z 27. apríla 2016 o využívaní údajov zo záznamov o cestujúcich (PNR) na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 132, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/681/oj>).

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005 zo 14. decembra 2005 o vytvorení zoznamu Spoločenstva týkajúceho sa leteckých dopravcov, ktorí podliehajú zákazu vykonávania leteckej dopravy v rámci Spoločenstva, a o informovaní cestujúcich v leteckej doprave o totožnosti prevádzkujúceho leteckého dopravcu, ktorým sa zrušuje článok 9 smernice 2004/36/ES (Ú. v. EÚ L 344, 27.12.2005, s. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2005/2111/oj>).

- (23) Členské štáty by mali stanoviť sankcie uplatniteľné v prípade porušenia tohto nariadenia a zabezpečiť ich uplatňovanie. Sankcie by mali byť účinné, primerané a odrádzajúce.
- (24) Keďže ciele tohto nariadenia, konkrétne rozvoj trhu Únie s multimodálnou osobnou dopravou a vymedzenie práv cestujúcich v kontexte multimodálnych ciest, nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale možno ich lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (25) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011.¹⁶ Na prijatie jednotných formulárov žiadostí o náhradu cestovného a náhradu škody a vzorovej správy o činnosti by sa mal použiť postup preskúmania.
- (26) Týmto nariadením sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú sa zásady uznané v Charte základných práv Európskej únie, najmä v článkoch 21, 26, 38 a 47 o zákaze akejkoľvek formy diskriminácie, integrácii osôb so zdravotným postihnutím, zabezpečení vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa a práve na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces. Súdny členských štátov musia toto nariadenie uplatňovať v súlade s týmito právami a zásadami.

¹⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (27) V súlade s článkom 42 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725¹⁷ sa uskutočnili konzultácie s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov, ktorý vydal svoje stanovisko 24. januára 2024,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

¹⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa stanovujú pravidlá uplatniteľné pre multimodálnu dopravu, ktoré sa týkajú:

- a) nediskriminácie cestujúcich z hľadiska prepravných podmienok a ponuky cestovných lístkov;
- b) informácií cestujúcim;
- c) práv cestujúcich v prípade narušenia, najmä v kontexte zmeškaných prípojov medzi rôznymi druhmi dopravy;
- d) nediskriminácie osôb so zdravotným postihnutím a osôb so zníženou pohyblivosťou a pomoci takýmto osobám;
- e) [...]
- f) vybavovania sťažností;
- g) všeobecných pravidiel presadzovania;
- h) sankcií.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 1b tohto článku a článok 2a ods. 4, sa toto nariadenie uplatňuje na multimodálne cesty, ktoré dopravcovia alebo sprostredkovatelia ponúkajú cestujúcim vo forme jednotného multimodálneho cestovného lístka alebo kombinovaného multimodálneho cestovného lístka, ak sú splnené tieto podmienky:
 - a) cesta pozostáva z dopravných služieb, ktoré všetky patria do rozsahu pôsobnosti odvetvových právnych predpisov Únie o právach cestujúcich uvedených v druhom pododseku tohto odseku, pričom na žiadnu z nich sa nevzťahuje výnimka udelená členskými štátmi podľa článku 2 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 1177/2010 alebo článku 2 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/782. Ak členské štáty využili výnimku podľa článku 2 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/782 v prípade služieb železničnej dopravy, článok 6 tohto nariadenia sa nebude uplatňovať na železničný úsek multimodálnej cesty. Členské štáty môžu služby mestskej, prímestskej a regionálnej osobnej železničnej dopravy a služby medzinárodnej osobnej železničnej dopravy, ktorých podstatná časť vrátane aspoň jedného plánovaného zastavenia v stanici sa prevádzkuje mimo Únie, vyňať z uplatňovania tohto nariadenia v rovnakom rozsahu, v akom dané služby vynímajú z uplatňovania nariadenia (EÚ) 2021/782;
 - b) ak cesta zahŕňa službu pravidelnej autobusovej alebo autokarovej dopravy v zmysle vymedzenia v článku 3 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 181/2011, plánovaná vzdialenosť tejto dopravnej služby je 250 km alebo viac a
 - c) cesta pozostáva z dopravných služieb, ktorých stanovený harmonogram bol cestujúcemu oznámený pred zakúpením cestovného lístka na multimodálnu cestu.

Na účely tohto nariadenia odvetvové právne predpisy Únie o právach cestujúcich zahŕňajú v relevantných prípadoch nariadenia (ES) č. 261/2004, (ES) č. 1107/2006, (EÚ) č. 1177/2010, (EÚ) č. 181/2011 a (EÚ) 2021/782.

Podmienka stanovená v písmene c) nie je splnená, ak cestujúci využíva predplatný cestovný lístok alebo časový cestovný lístok na jednu alebo viacero dopravných služieb, ktoré sú súčasťou cesty, s výnimkou prípadu, keď cestujúci uskutočnil rezerváciu, v ktorej sa výslovne uvádza konkrétny harmonogram všetkých dopravných služieb, ktoré sú súčasťou tejto multimodálnej cesty. Ak jedna alebo viac dopravných služieb, ktoré sú súčasťou cesty, nespĺňa podmienky stanovené v písmenách a), b) a c) prvého pododseku, toto nariadenie sa uplatňuje na tie časti cesty, ktoré pozostávajú aspoň z dvoch po sebe nasledujúcich dopravných služieb rôznych druhov dopravy, ktoré spĺňajú uvedené podmienky.

- 1a. Ustanovenia tohto nariadenia, ktoré sa týkajú terminálov, sa uplatňujú na terminály nachádzajúce sa v mestských uzloch uvedených v prílohe II k nariadeniu (EÚ) 2024/1679¹⁸, ktoré spĺňajú všetky tieto podmienky:
- a) terminál slúži ako miesto spojenia medzi dopravnými službami aspoň dvoch rôznych druhov dopravy, ktoré spĺňajú podmienky stanovené v odseku 1 písm. a) a b) tohto článku;
 - b) terminál má manažéra terminálu a
 - c) terminál odbavuje za kalendárny rok v priemere 10 000 cestujúcich alebo viac za deň.

Členské štáty môžu rozhodnúť, že ustanovenia tohto nariadenia týkajúce sa terminálov sa vzťahujú aj na terminály, ktoré za kalendárny rok odbavujú v priemere menej ako 10 000 cestujúcich denne.

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1679 z 13. júna 2024 o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete, o zmene nariadenia (EÚ) 2021/1153 a nariadenia (EÚ) č. 913/2010 a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 1315/2013 (Ú. v. EÚ L, 2024/1679, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1679/oj>).

Členské štáty oznámia Komisii do... [dva roky odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] zoznam terminálov na svojom území, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, a v náležitých prípadoch poskytujú Komisii aktualizácie tohto zoznamu. Na základe informácií získaných od členských štátov Komisia na svojom webovom sídle uverejní zoznam terminálov, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie.

2. Toto nariadenie sa uplatňuje na dopravcov, sprostredkovateľov a manažérov terminálov.

Článok 2a

Vzťah k iným právnym aktom Únie

1. Toto nariadenie dopĺňa ochranu, ktorú poskytujú odvetvové právne predpisy Únie o právach cestujúcich. Pokiaľ nie je v tomto nariadení stanovené inak, toto nariadenie sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté príslušné ustanovenia odvetvových právnych predpisov Únie o právach cestujúcich.
2. Toto nariadenie sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté právne predpisy Únie o ochrane spotrebiteľov.

Na účely tohto nariadenia právne predpisy Únie o ochrane spotrebiteľov zahŕňajú predovšetkým nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2394¹⁹ a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES²⁰, 2011/83/EÚ²¹ 2013/11/EÚ²² a (EÚ) 2020/1828²³ a smernicu Rady 93/13/EHS²⁴.

3. Toto nariadenie sa neuplatňuje na multimodálne cestovné lístky, ak sú súčasťou balíka služieb v zmysle smernice (EÚ) 2015/2302.

-
- ¹⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2394 z 12. decembra 2017 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za presadzovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a o zrušení nariadenia (ES) č. 2006/2004 (Ú. v. EÚ L 345, 27.12.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2394/oj>).
- ²⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“) (Ú. v. EÚ L 149, 11.6.2005, s. 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2005/29/oj>).
- ²¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 64, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj>).
- ²² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ z 21. mája 2013 o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (smernica o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov) (Ú. v. EÚ L 165, 18.6.2013, s. 63, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/11/oj>).
- ²³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1828 z 25. novembra 2020 o žalobách v zastúpení na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zrušení smernice 2009/22/ES (Ú. v. EÚ L 409, 4.12.2020, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2020/1828/oj>).
- ²⁴ Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 21.4.1993, s. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1993/13/oj>).

Článok 3

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

1. „multimodálna cesta“ je cesta cestujúceho medzi východiskovou stanicou a cieľovou stanicou zahŕňajúca aspoň dve dopravné služby a aspoň dva rôzne druhy dopravy;
2. „dopravca“ je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje dopravné služby širokej verejnosti a ktorá nie je sprostredkovateľom, konkrétne:
 - a) prevádzkujúci letecký dopravca v zmysle vymedzenia v článku 2 písm. b) nariadenia (ES) č. 261/2004;
 - b) železničný podnik v zmysle vymedzenia v článku 3 bode 1 nariadenia (EÚ) 2021/782;
 - c) dopravca v zmysle vymedzenia v článku 3 písm. d) nariadenia (EÚ) č. 1177/2010 a
 - d) dopravca v zmysle vymedzenia v článku 3 písm. e) nariadenia (EÚ) č. 181/2011;
- 2a. „zmluvný dopravca“ je dopravca, ktorý uzatvára zmluvu o preprave s cestujúcim vo forme jednotného multimodálneho cestovného lístka;
3. „sprostredkovateľ“ je každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá nie je dopravcom a ktorá na účely súvisiace s jej obchodnou, podnikateľskou alebo profesijnou činnosťou koná v mene dopravcu alebo cestujúceho pri uzatváraní zmlúv o preprave na multimodálne cesty;
4. [...]
5. „cestovný lístok“ je platný dôkaz o uzavretí prepravnej zmluvy, bez ohľadu na jeho formu;
- 5a. „predplatný cestovný lístok“ alebo „časový cestovný lístok“ je lístok na neobmedzený počet ciest, ktorý oprávnenému držiteľovi umožňuje uskutočňovať multimodálnu cestu počas určeného obdobia;

- 5b. „rezervácia“ je oprávnenie v papierovej alebo elektronickej forme, na základe ktorého vzniká nárok na prepravu podľa vopred potvrdených individuálnych dojednaní o preprave;
- 5c. „celkové náklady na cestovný lístok“ sú konečná cena, ktorá sa má zaplatiť na konci rezervačného procesu a ktorá zahŕňa cestovné za dopravné služby a všetky príslušné dane, platby, príplatky a poplatky zaplatené za všetky voliteľné a nevoliteľné služby zahrnuté do cestovného lístka, s výnimkou sprostredkovateľských poplatkov, bez ohľadu na to, či tieto osobitné sumy a poplatky boli zaplatené spolu s cestovným za dopravnú službu alebo samostatne v neskoršej fáze;
- 5d. „sprostredkovateľský poplatok“ je akýkoľvek rozdiel medzi sumou zaplatenou cestujúcim a sumou, ktorú dopravca prijal za tú istú službu, ktorý vyberá sprostredkovateľ;
- 5e. „trvalý nosič“ je akýkoľvek nástroj, ktorý umožňuje cestujúcemu uložiť informácie spôsobom, ktorý k nim umožňuje prístup pre budúce využitie počas obdobia zodpovedajúceho účelu týchto informácií a ktorý umožňuje nezmenenú reprodukciu uložených informácií;
6. „prepravná zmluva“ je zmluva o preprave medzi dopravcom a cestujúcim na účely poskytnutia jednej alebo viacerých dopravných služieb;
7. „jednotný multimodálny cestovný lístok“ je cestovný lístok na multimodálnu cestu zakúpený prostredníctvom jednej obchodnej transakcie, ktorý predstavuje jednu prepravnú zmluvu a obsahuje nadväzujúce dopravné služby, z ktorých každá má stanovený harmonogram a ktoré prevádzkuje jeden alebo viacerí dopravcovia, ktorí medzi sebou uzavreli dohodu o poskytovaní týchto dopravných služieb v rámci takejto cesty;
8. „kombinovaný multimodálny cestovný lístok“ sú cestovný lístok alebo cestovné lístky na multimodálnu cestu predstavujúce samostatné prepravné zmluvy a obsahujúce nadväzujúce dopravné služby, z ktorých každá má stanovený harmonogram, ktoré skombinoval dopravca alebo sprostredkovateľ z vlastnej iniciatívy a ktoré sa kupujú prostredníctvom jednej obchodnej transakcie;
9. [...]

10. „dopravná služba“ je služba osobnej dopravy prevádzkovaná medzi terminálmi alebo zastávkami podľa cestovného poriadku vrátane dopravných služieb ponúkaných v rámci presmerovania;
11. až 18. [...]
19. „terminál“ je letisko v zmysle vymedzenia v článku 2 písm. j) nariadenia (ES) č. 1107/2006, železničná stanica v zmysle vymedzenia v článku 3 bode 22 nariadenia (EÚ) 2021/782, prístavný terminál v zmysle vymedzenia v článku 3 písm. k) nariadenia (EÚ) č. 1177/2010 alebo autobusová či autokarová stanica v zmysle vymedzenia v článku 3 písm. m) nariadenia (EÚ) č. 181/2011;
20. „manažér terminálu“ je riadiaci orgán letiska v zmysle vymedzenia v článku 2 písm. f) nariadenia (ES) č. 1107/2006, manažér železničnej stanice v zmysle vymedzenia v článku 3 bode 3 nariadenia (EÚ) 2021/782, prevádzkovateľ prístavného terminálu v zmysle vymedzenia v článku 3 písm. s) nariadenia (EÚ) č. 1177/2010 alebo správca autobusovej stanice v zmysle vymedzenia v článku 3 písm. o) nariadenia (EÚ) č. 181/2011;
21. [...]
22. [...]
23. „zmeškaný prípoj počas multimodálnej cesty“ je situácia, keď cestujúci zmešká jednu alebo viacero dopravných služieb v priebehu multimodálnej cesty z dôvodu meškania pri odchode alebo príchode, z dôvodu zrušenia jednej alebo viacerých predchádzajúcich dopravných služieb, z dôvodu odchodu dopravnej služby pred plánovaným časom odchodu alebo z dôvodu odopretia nástupu v zmysle vymedzenia v článku 2 písm. j) nariadenia (ES) č. 261/2004;
24. „osoba so zdravotným postihnutím“ a „osoba so zníženou pohyblivosťou“ je každá osoba, ktorá má akékoľvek trvalé alebo dočasné telesné, mentálne, duševné alebo zmyslové postihnutie, ktoré v spojení s rôznymi prekážkami môže obmedziť jej plnohodnotné a efektívne využívanie dopravy za rovnakých podmienok, ako majú ostatní cestujúci, alebo ktorej pohyblivosť pri využívaní dopravy je znížená v dôsledku veku;

- 24a. „prístupný formát“ je formát, ktorý osobe so zdravotným postihnutím alebo zníženou pohyblivosťou poskytuje prístup ku všetkým relevantným informáciám, ktorý takejto osobe umožňuje rovnako reálny a pohodlný prístup, aký má osoba bez akejkoľvek poruchy alebo zdravotného postihnutia, a ktorý spĺňa požiadavky na prístupnosť vymedzené v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi, ako je príloha I k smernici (EÚ) 2019/882;
- 24b. „asistenčný pes s osvedčením“ je pes so špeciálnym výcvikom na zvýšenie nezávislosti a samostatnosti osôb so zdravotným postihnutím, s úradným osvedčením v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi predpismi, ak takéto predpisy existujú.“
25. [...]

Článok 3a

Spolupráca medzi manažermi terminálov

Manažéri terminálov uvedených v článku 2 ods. 1b navzájom spolupracujú pri plnení svojich povinností podľa tohto nariadenia a informujú cestujúcich o zavedených opatreniach.

Členské štáty môžu na tento účel požadovať od manažérov terminálov uvedených v článku 2 ods. 1b, aby uzavreli dohodu o spolupráci s cieľom určiť svoje prevádzkové povinnosti, ako aj rozumné a primerané rozdelenie jej finančných dôsledkov, alebo aby v prípade neexistencie takejto dohody stanovili pravidlá spolupráce uplatniteľné na dotknutých manažéroch terminálov.

Článok 3b

Spracúvanie osobných údajov

Dopravcovia, sprostredkovatelia a manažéri terminálov uvedených v článku 2 ods. 1b môžu používať osobné údaje spracúvané podľa tohto nariadenia len v rozsahu potrebnom na účely plnenia svojich povinností podľa tohto nariadenia, pokiaľ ide o právo cestujúcich na informácie, poskytovanie pomoci, presmerovanie a náhradu cestovného a vybavovanie sťažností.

Dopravcovia, sprostredkovatelia a manažéri terminálov môžu na účely plnenia svojich povinností týkajúcich sa práva cestujúcich na informácie môžu uchovávať takéto údaje najviac 72 hodín po dokončení multimodálnej cesty.

Na účely plnenia svojich povinností podľa tohto nariadenia, pokiaľ ide o právo cestujúcich na informácie týkajúce sa kombinovaného multimodálneho cestovného lístka podľa článku 4a ods. 2, poskytovanie pomoci, presmerovanie a náhradu cestovného, môžu dopravcovia, sprostredkovatelia a manažéri terminálov uchovávať osobné údaje cestujúcich viac ako 72 hodín po dokončení multimodálnej cesty v rozsahu nevyhnutne potrebnom na splnenie týchto povinností v súlade s postupmi stanovenými v uplatniteľnom práve Únie alebo v uplatniteľnom vnútroštátnom práve.

KAPITOLA II

PREPRAVNÉ ZMLUVY A INFORMÁCIE

Článok 4

Nediskriminačné zmluvné podmienky a tarify

Bez toho, aby boli dotknuté sociálne tarify, dopravcovia alebo prevádzkovatelia verejnosti ponúknu zmluvné podmienky a tarify pre multimodálne cesty bez priamej či nepriamej diskriminácie na základe štátnej príslušnosti cestujúceho alebo miesta, kde je dopravca či prevádzkovateľ usadený v rámci Únie.

Informovanie cestujúcich o ich právach

1. Dopravcovia a sprostredkovatelia poskytujú cestujúcim pri ponúkaní cestovných lístkov na multimodálnu cestu a pred ich zakúpením tieto informácie:
 - a) typ ponúkaného cestovného lístka alebo lístkov, najmä či cestovný lístok alebo lístky predstavujú jednotný multimodálny cestovný lístok alebo kombinovaný multimodálny cestovný lístok;
 - b) všeobecné podmienky uplatniteľné na cestovný lístok;
 - c) práva a povinnosti cestujúceho, dopravcu a sprostredkovateľa, ktoré sú spojené s daným typom cestovného lístka podľa tohto nariadenia a príslušných odvetvových právnych predpisov Únie o právach cestujúcich, vrátane informácií o procese náhrady cestovného a
 - d) v prípade jednotného multimodálneho cestovného lístka identifikáciu zmluvného dopravcu a jeho kontaktné údaje.

S cieľom splniť informačnú požiadavku stanovenú v prvom pododseku písm. c) môžu dopravca a sprostredkovateľ využiť zhrnutie ustanovení tohto nariadenia a príslušných odvetvových právnych predpisov Únie o právach cestujúcich vypracované Komisiou vo všetkých úradných jazykoch Únie a sprístupnené verejnosti.

2. Sprostredkovateľ alebo dopravca, ktorý predáva kombinovaný multimodálny cestovný lístok, informuje cestujúceho pred jeho zakúpením o tom, že kombinovaný multimodálny cestovný lístok pozostáva zo samostatných prepravných zmlúv bez práv na náhradu cestovného, presmerovanie alebo pomoc podľa článkov 7, 8 a 9 v prípade zmeškaného prípoja. Takéto informácie sa poskytujú pri predaji cestovného lístka jasným a prístupným spôsobom na trvalom nosiči.
- 2a. V prípade prenosu povinností zmluvného dopravcu stanovených v článkoch 7, 8 a 9 na iného dopravcu sprostredkovateľ, ktorý predáva jednotný multimodálny cestovný lístok, alebo zmluvný dopravca informuje cestujúceho o identifikácii tohto dopravcu a o jeho kontaktných údajoch. Takéto informácie sa oznamujú pred zakúpením cestovného lístka alebo hneď, ako sú k dispozícii.

3. Dopravcovia a sprostredkovatelia, ktorí ponúkajú jednotné alebo kombinované multimodálne cestovné lístky, cestujúcich tiež jasne a prístupným spôsobom informujú o kontaktných údajoch orgánu alebo orgánov určených členskými štátmi podľa článku 20 ods. 1 a v relevantných prípadoch o ich príslušných povinnostiach.
4. Dopravcovia a sprostredkovatelia poskytujú informácie podľa tohto článku na trvalom nosiči, a to aj v prístupných formátoch.
5. Ak dôjde k zrušeniu, odopretiu nástupu, zmeškaniu prípoja alebo meškaniu pri odchode či príchode v rámci multimodálnych ciest s jednotným multimodálnym cestovným lístkom alebo kombinovaným multimodálnym cestovným lístkom, dopravcovia, ktorí predávajú multimodálny cestovný lístok, a pokiaľ je to možné, sprostredkovatelia uvedú, kde možno získať informácie uvedené v odseku 1.

Článok 5

Cestovné informácie pre cestujúcich

1. [...]
2. Dopravcovia a sprostredkovatelia, ktorí ponúkajú cestovné lístky v mene jedného alebo viacerých dopravcov na účely multimodálnej cesty, poskytnú cestujúcemu pred zakúpením cestovného lístka tieto informácie:
 - a) všeobecné usmernenia o minimálnych časoch na prestup medzi rôznymi druhmi dopravných služieb ponúkaných v rámci multimodálnej cesty;
 - b) harmonogramy a podmienky najrýchlejšieho presunu v rámci multimodálnej cesty, ktorú ponúka dopravca alebo sprostredkovateľ, vrátane osobitného harmonogramu pre všetky dopravné služby, ktoré sú súčasťou multimodálnej cesty;
 - c) harmonogramy a podmienky týkajúce sa všetkých dostupných sadzieb cestovného v rámci multimodálnej cesty, ktorú ponúka dopravca alebo sprostredkovateľ, vrátane osobitného harmonogramu pre všetky dopravné služby, ktoré sú súčasťou multimodálnej cesty, pričom sa zdôrazní najnižšie cestovné.

- 2a. Sprostredkovatelia informujú cestujúcich pred zakúpením cestovného lístka o uplatnených sprostredkovateľských poplatkoch a o výške týchto poplatkov, ktoré možno nahradiť podľa článku 8.
3. Manažéri terminálov uvedených v článku 2 ods. 1b zverejňujú informácie o minimálnych časoch na prestup medzi rôznymi druhmi dopravných služieb, ktoré sa prevádzkujú na termináli a splňajú podmienky stanovené v článku 2 ods. 1 písm. a) a b).
4. Dopravcovia a sprostredkovatelia, ktorí ponúkajú cestovné lístky v mene jedného alebo viacerých dopravcov na účely multimodálnej cesty, poskytnú cestujúcemu pred začatím multimodálnej cesty tieto informácie:
- a) až c) [...]
 - d) narušenia cesty a meškania, ktoré ovplyvňujú multimodálnu cestu, alebo informácie o tom, kde možno nájsť informácie o narušeniach cesty a meškaniach v reálnom čase, a
 - e) postupy predkladania sťažností podľa článku 18.
5. Dopravcovia, a pokiaľ je to možné, sprostredkovatelia, ktorí ponúkajú jednotné multimodálne cestovné lístky a kombinované multimodálne cestovné lístky, poskytnú cestujúcemu počas cesty tieto informácie:
- aa) v prípade meškania pri príchode alebo odchode alebo zrušenia služby predpokladaný čas odchodu a odhadovaný čas príchodu služby alebo náhradnej služby;
 - a) [...]
 - b) hlavné prípojné dopravné služby a
 - c) problémy na palube prostriedkov dopravnej služby a v termináloch, ktoré súvisia s bezpečnosťou a ochranou a ktoré ovplyvňujú danú cestu.

6. Osobitný harmonogram pre všetky dopravné služby uvedené v odseku 2 písm. b) a c), ktoré sú súčasťou multimodálnej cesty, sa výslovne a jasne uvedie na trvalom nosiči. Iné informácie uvedené v odsekoch 1 až 5 sa poskytujú v najvhodnejšom formáte a aj s použitím vhodných komunikačných technológií.
Všetky informácie sa poskytujú v prístupnom formáte.
7. Ak sa informácie poskytujú v elektronickej podobe, dopravcovia a sprostredkovatelia zabezpečia, aby bolo možné uchovávať akúkoľvek písomnú korešpondenciu vrátane jej dátumu a času na ďalšie použitie. Dôkazné bremeno týkajúce sa toho, či a kedy poskytnú cestujúcim potrebné informácie, nesú dopravcovia a sprostredkovatelia. Všetky komunikačné prostriedky umožnia cestujúcemu rýchlo sa spojiť s dopravcami a sprostredkovateľmi a účinne s nimi komunikovať.

Článok 5a

Zodpovednosť za neposkytnutie informácií o právach cestujúcich v súvislosti s kombinovaným multimodálnym cestovným lístkom

1. Ak cestujúci zmešká prípoj následnej dopravnej služby počas multimodálnej cesty uskutočnenej na základe kombinovaného multimodálneho cestovného lístka, sprostredkovateľ alebo dopravca, ktorý predal kombinovaný multimodálny cestovný lístok a ktorý nepreukáže, že cestujúcemu boli poskytnuté informácie uvedené v článku 4a ods. 2, je povinný nahradiť sumu zaplatenú za tento cestovný lístok v súlade s článkom 7 ods. 1 písm. a). Právom na náhradu cestovného nie sú dotknuté platné vnútroštátne právne predpisy, ktorými sa cestujúcim poskytuje ďalšia náhrada škody.
2. Sprostredkovateľ alebo dopravca, ktorý predal kombinovaný multimodálny lístok, zodpovedá za vybavovanie žiadostí a možných sťažností cestujúceho podľa odseku 1.
3. Náhrada cestovného, ako sa uvádza v odseku 1, sa uhrádza do 30 dní od doručenia žiadosti.

Článok 5b

Prenos informácií sprostredkovateľom

Ak cestujúci nenadobudne jednotný multimodálny cestovný lístok priamo od dopravcu, ale prostredníctvom sprostredkovateľa, tento sprostredkovateľ v čase rezervácie informuje zmluvného dopravcu o skutočnosti, že si rezervoval cestovný lístok ako sprostredkovateľ, a poskytne dopravcovi kontaktné údaje cestujúceho a údaje o rezervácii. Sprostredkovateľ poskytne tomuto dopravcovi aj vlastné poštové a elektronické kontaktné údaje.

Článok 6

Prístup k cestovným informáciám pre dopravcov a sprostredkovateľov

1. Dopravcovia ponúkajúci jednotné multimodálne cestovné lístky poskytnú iným dopravcom a sprostredkovateľom, ktorí predávajú ich cestovné lístky na základe zmluvy alebo inej dohody medzi nimi, prístup k cestovným informáciám uvedeným v článku 5 ods. 2 až 5.
2. Dopravcovia ponúkajúci jednotné multimodálne cestovné lístky tieto informácie distribuujú a poskytujú prístup nediskriminačným spôsobom a bez zbytočného odkladu. Na nepretržitý prístup k informáciám stačí jednorazová žiadosť. Dopravca, ktorý je povinný poskytovať informácie v súlade s odsekom 1, môže požiadať o uzatvorenie zmluvy alebo inej dohody, na základe ktorej sa budú distribuovať informácie alebo sa bude poskytovať prístup. Podmienky akejkoľvek zmluvy alebo dohody týkajúce sa použitia informácií zbytočne neobmedzujú možnosti ich opakovaného použitia. Podmienky sa nepoužijú na obmedzenie hospodárskej súťaže.
3. Informácie sa distribuujú a prístup sa poskytuje vhodnými technickými prostriedkami, ako sú napríklad aplikačné programovacie rozhrania. Zabezpečí sa, aby tieto aplikačné programovacie rozhrania boli v súlade so špecifikáciami stanovenými vo vykonávacích aktoch prijatých podľa smernice (EÚ) 2016/797.

4. Ak sa informácie uvedené v odseku 1 tohto článku poskytujú v súlade s inými právnymi aktmi Únie, najmä delegovanými aktmi prijatými podľa článku 6 ods. 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/40/EÚ²⁵, povinnosti podľa tohto článku sa v súvislosti s predmetnými informáciami považujú za splnené.

KAPITOLA III

ZMEŠKANÉ PRÍPOJE POČAS MULTIMODÁLNYCH CIEST USKUTOČNENÝCH NA ZÁKLADE JEDNOTNÉHO MULTIMODÁLNEHO CESTOVNÉHO LÍSTKA

Článok 7

Náhrada cestovného a presmerovanie

1. Ak cestujúci počas multimodálnej cesty uskutočnenej na základe jednotného multimodálneho cestovného lístka zmešká prípoj alebo zmluvný dopravca zmeškanie prípoja odôvodnene očakáva, zmluvný dopravca bezodkladne ponúkne cestujúcemu na výber jednu z týchto možností:
- a) náhradu plnej ceny cestovného lístka v súlade s podmienkami, za ktorých bol zaplatený, za časť alebo časti cesty, ktoré neboli uskutočnené, a za časť alebo časti cesty, ktoré už boli uskutočnené, ak cesta už nespĺňa účel vo vzťahu k pôvodnému plánu cesty cestujúceho, a to v relevantných prípadoch spolu so spätnou prepravou do prvej východiskovej stanice pri najbližšej príležitosti;
 - b) pokračovanie alebo presmerovanie do cieľovej stanice pri najbližšej príležitosti za porovnateľných prepravných podmienok;

²⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/40/EÚ zo 7. júla 2010 o rámci na zavedenie inteligentných dopravných systémov v oblasti cestnej dopravy a na rozhrania s inými druhmi dopravy (Ú. v. EÚ L 207, 6.8.2010, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/40/oj>).

- c) pokračovanie alebo presmerovanie do cieľovej stanice za porovnateľných prepravných podmienok v neskoršom čase podľa prania cestujúceho.

Zmluvný dopravca vykoná potrebné kroky v rámci možnosti, ktorú si cestujúci vybral. Zmluvný dopravca môže poveriť iného dopravcu spracovaním náhrady cestovného alebo presmerovaním pod podmienkou, že cestujúci je o tomto prenose úloh informovaný v súlade s článkom 4a ods. 1 písm. d). Prenos úloh na iného dopravcu nemá vplyv na právnu zodpovednosť zmluvného dopravcu.

2. Porovnateľným presmerovaním, ktoré na účely odseku 1 písm. b) a c) uskutočňuje ten istý dopravca alebo iný dopravca na základe poverenia, nesmú cestujúcemu vzniknúť dodatočné náklady. Táto požiadavka sa uplatňuje aj v prípade, že presmerovanie zahŕňa prepravu vo vyššej triede a alternatívne druhy dopravy. Dopravcovia vynaložia primerané úsilie na zabezpečenie toho, aby neboli potrebné dodatočné prípoje a aby bolo meškanie v rámci celkového trvania cesty čo najkratšie.
3. Poskytovatelia dopravných služieb, ktorí zabezpečujú presmerovanie, sú pri poskytovaní alternatívneho spoja povinní zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím a osobám so zníženou pohyblivosťou úroveň pomoci a prístupnosti porovnateľnú so službou zmeškaného dopravného spoja. Poskytovatelia dopravných služieb, ktorí zabezpečujú presmerovanie, venujú osobitnú pozornosť tomu, aby osobám so zdravotným postihnutím a osobám so zníženou pohyblivosťou zabezpečili alternatívne spoje, ktoré zodpovedajú ich potrebám a ktoré by sa mohli odlišovať od spojov ponúkaných ostatným cestujúcim.
4. Náhrada cestovného, ako sa uvádza v odseku 1 písm. a), sa uhrádza do 30 dní od doručenia žiadosti. Členské štáty môžu od zmluvných dopravcov žiadať, aby takéto žiadosti prijímali prostredníctvom určitých komunikačných prostriedkov pod podmienkou, že požiadavka nemá diskriminačné účinky. Náhrada cestovného môže byť vo forme peňazí, poukázok alebo poskytnutia iných služieb pod podmienkou, že zmluvné podmienky uvedených poukázok a služieb sú dostatočne flexibilné, najmä vzhľadom na obdobie platnosti a cieľovú stanicu, a že cestujúci vyslovene súhlasí s prijatím uvedených poukázok a služieb. Náhrada celkových nákladov na cestovný lístok sa neznižuje o náklady na finančné transakcie, ktoré sú s ňou spojené, ako sú poplatky, náklady na telefón alebo poštové známky.

Náhrada cestovného v prípade, že jednotný multimodálny cestovný lístok bol rezervovaný prostredníctvom sprostredkovateľa

1. Ak si cestujúci rezervoval jednotný multimodálny cestovný lístok prostredníctvom sprostredkovateľa, zmluvný dopravca môže uskutočniť náhradu cestovného uvedenú v článku 7 ods. 1 písm. a) prostredníctvom tohto sprostredkovateľa. V takom prípade sprostredkovateľ nahradí cestujúcemu cestovné v súlade s odsekmi 3 a 5 tohto článku.

Dopravcovia jasným, zrozumiteľným a ľahko prístupným spôsobom zverejnia, či súhlasia s vybavením náhrad cestovného prostredníctvom sprostredkovateľov a ktorých sprostredkovateľov na tento účel akceptujú.

Ak sprostredkovateľ do procesu náhrady cestovného nie je zapojený, na náhradu cestovného sa uplatňuje článok 7 ods. 1 písm. a).
2. Sprostredkovateľ informuje cestujúceho o procese náhrady cestovného podľa tohto článku jasným, zrozumiteľným a ľahko prístupným spôsobom v čase rezervácie a na potvrdení o rezervácii.
3. Náhrada cestovného prostredníctvom sprostredkovateľa je pre cestujúcich bezplatná. Náhrada cestovného sa neznižuje o náklady na finančné transakcie, ktoré sú s ňou spojené, ako sú poplatky, náklady na telefón alebo poštové známky.
4. [...]
5. V prípade náhrady cestovného prostredníctvom sprostredkovateľov, ktorí zaplatili zmluvnému dopravcovi jednotný multimodálny cestovný lístok z vlastných účtov, sa uplatňujú tieto pravidlá:
 - a) zmluvný dopravca uhradí sprostredkovateľovi sumu, ktorú dostal za cestovný lístok od sprostredkovateľa, do 15 dní odo dňa, keď bolo zmluvnému dopravcovi oznámené, že cestujúci si vybral náhradu cestovného v súlade s článkom 7 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia.

Sprostredkovateľ uhradí cestujúcemu celkové náklady na cestovný lístok a sprostredkovateľské poplatky, ktoré možno nahradiť v súlade s článkom 5 ods. 2a, prostredníctvom pôvodného platobného prostriedku, ktorý cestujúci použil alebo ktorý bol použitý v jeho mene v čase rezervácie dopravnej služby, a to najneskôr do ďalších 15 dní, a informuje o tom cestujúceho a zmluvného dopravcu. Ak tento platobný prostriedok už nie je k dispozícii, sprostredkovateľ kontaktuje cestujúceho s cieľom získať platobné údaje;

- b) ak cestujúci nedostane náhradu cestovného do 30 dní odo dňa výberu náhrady cestovného v súlade s článkom 7 ods. 1 písm. a), zmluvný dopravca skontaktuje cestujúceho najneskôr v deň nasledujúci po skončení 30-dňovej lehoty, aby získal platobné údaje na účely náhrady cestovného. Po doručení týchto platobných údajov zmluvný dopravca uhradí cestujúcemu celkové náklady na cestovný lístok a sprostredkovateľské poplatky, ktoré možno nahradiť v súlade s článkom 5 ods. 2a, pokiaľ tieto poplatky neboli účtované bez vedomia zmluvného dopravcu. Zmluvný dopravca uhradí cestujúcemu cestovné do 30 dní a informuje o tom cestujúceho a sprostredkovateľa.

Zmluvný dopravca môže poveriť iného dopravcu spracovaním náhrady cestovného pod podmienkou, že cestujúci je o tomto prenose úloh informovaný v súlade s článkom 4a ods. 1 písm. d). Prenos úloh na iného dopravcu nemá vplyv na právnu zodpovednosť zmluvného dopravcu.

Článok 9

Pomoc

- 1. V prípade zmeškaného prípoja počas multimodálnej cesty uskutočnenej na základe jednotného multimodálneho cestovného lístka, zmluvný dopravca bezplatne ponúkne cestujúcim:
 - a) jedlo a občerstvenie primerane k času čakania, ak je dostupné v rámci dopravných služieb alebo v rámci terminálu, alebo ho je možné primerane poskytnúť, pričom sa zohľadnia kritériá ako vzdialenosť od dodávateľa, čas potrebný na donášku a náklady;

- b) hotel alebo iné ubytovanie a dopravu medzi terminálom a miestom ubytovania v prípade, že je to fyzicky možné a je nevyhnutný pobyt v dĺžke jednej alebo viacerých nocí. V prípadoch, keď je potrebný dodatočný pobyt v dôsledku poveternostných podmienok ohrozujúcich bezpečnú prevádzku dopravnej služby alebo v dôsledku mimoriadnych okolností, ktorým sa nedalo zabrániť ani vtedy, ak by sa prijali všetky primerané opatrenia, môže zmluvný dopravca obmedziť trvanie ubytovania na najviac tri noci.
2. Pri uplatňovaní odseku 1 sa venuje mimoriadna pozornosť potrebám detí bez sprievodu, osôb so zdravotným postihnutím a osôb so zníženou pohyblivosťou, ako aj potrebám akýchkoľvek sprevádzajúcich osôb a asistenčných psov s osvedčením.
3. Zmluvný dopravca môže poveriť iného dopravcu spracovaním pomoci podľa tohto článku pod podmienkou, že cestujúci je o tomto prenose úloh informovaný v súlade s článkom 4a ods. 1 písm. d). Prenos úloh na iného dopravcu nemá vplyv na právnu zodpovednosť zmluvného dopravcu.

Článok 10

[...]

Článok 11

Predkladanie žiadostí o náhradu cestovného

0. Dopravcovia a sprostredkovatelia jasne informujú cestujúceho o informáciách, ktoré sa majú poskytnúť pri žiadosti o náhradu cestovného podľa článkov 5a, 7 a 8.
- 0a. Cestujúci majú právo predložiť svoje žiadosti o náhradu cestovného prostredníctvom jednotného formulára uvedeného v odseku 1, formulára, ktorý poskytol dopravca alebo sprostredkovateľ v súlade s odsekom 3, alebo inými prostriedkami. Dopravcovia a sprostredkovatelia nesmú zamietnuť žiadosť o náhradu cestovného z dôvodu, že cestujúci nepoužil formulár, ktorý poskytol dopravca alebo sprostredkovateľ, alebo jednotný formulár uvedený v odseku 1, alebo že zaslal formulár inými než elektronickými prostriedkami uvedenými v odseku 3.

Cestujúci majú právo predložiť žiadosť aspoň v jazyku rezervácie.

Ak žiadosť nie je dostatočne presná, dopravca alebo sprostredkovateľ požiada cestujúceho, aby žiadosť spresnil a doplnil.

1. Komisia prijme vykonávací akt, v ktorom stanoví jednotný formulár žiadosti o náhradu cestovného podľa tohto nariadenia. Tento jednotný formulár sa vytvorí v prístupných formátoch. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 26 ods. 2.

Komisia sprístupní jednotný formulár na svojom webovom sídle vo všetkých úradných jazykoch Únie.

2. [...]
3. Dopravcovia a sprostredkovatelia podľa možnosti a bez zbytočného odkladu vypracujú a zašlú cestujúcim formulár žiadosti o náhradu cestovného podľa článkov 5a, 7 a 8 alebo poskytnú odkaz umožňujúci priamy prístup k tomuto formuláru alebo k jednotnému formuláru uvedenému v odseku 1 tohto článku.

Dopravcovia a sprostredkovatelia poskytnú na svojom webovom sídle podrobné údaje, napríklad e-mailovú adresu, na ktorú možno zasielať žiadosti o náhradu cestovného elektronicky. Táto požiadavka sa neuplatňuje, ak existujú iné elektronické komunikačné prostriedky umožňujúce cestujúcim požiadať o náhradu cestovného, ako napríklad formulár uvedený v prvom pododseku tohto odseku, ktorý je dostupný na webovom sídle alebo v mobilných aplikáciách, pod podmienkou, že takéto prostriedky v prístupnom formáte ponúkajú výber a informácie stanovené v jednotnom formulári uvedenom v odseku 1 a sú dostupné aspoň v jazyku rezervácie.

4. [...]

Článok 11a

Vzťah k odvetvovým právnym predpisom Únie o právach cestujúcich v súvislosti s náhradou cestovného, pokračovaním cesty, presmerovaním a pomocou

V prípade zmeškaného prípoja počas multimodálnej cesty uskutočnenej na základe jednotného multimodálneho cestovného lístka sa na náhradu cestovného, pokračovanie cesty, presmerovanie a pomoc uplatňujú články 7, 8, 9 a 11 tohto nariadenia. V takom prípade sa neuplatňujú články 8 a 9 nariadenia (ES) č. 261/2004, články 17 a 18 nariadenia (EÚ) č. 1177/2010, články 19 a 21 nariadenia (EÚ) č. 181/2011, pokiaľ sa týkajú náhrady cestovného, pokračovania cesty, presmerovania a pomoci, ani články 18 a 20 nariadenia (EÚ) 2021/782. Uplatňovaním článkov 7, 8, 9 a 11 tohto nariadenia nie je dotknuté právo žiadať náhradu škody podľa príslušných ustanovení odvetvových právnych predpisov Únie o právach cestujúcich.

KAPITOLA IV

OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM A OSOBY SO ZNÍŽENOU POHYBLIVOSŤOU

Článok 12

Právo na prepravu

1. Dopravcovia ponúkajúci jednotné multimodálne cestovné lístky a manažéri terminálov uvedených v článku 2 ods. 1b vytvoria nediskriminačné pravidlá prístupu pre prepravu osôb so zdravotným postihnutím a osôb so zníženou pohyblivosťou. Dané pravidlá musia byť v súlade s pravidlami stanovenými v tomto nariadení, príslušnými ustanoveniami v odvetvových právnych predpisoch Únie o právach cestujúcich, ktoré sa týkajú obmedzení pri preprave osôb so zdravotným postihnutím a osôb so zníženou pohyblivosťou, ako aj s právom Únie týkajúcim sa požiadaviek na prístupnosť.

- 1a. Pravidlá prístupu uvedené v odseku 1 sa stanovujú s aktívnym zapojením zastupiteľských organizácií a v relevantnom prípade so zástupcami osôb so zdravotným postihnutím a osôb so zníženou pohyblivosťou.
- 1b. Dopravcovia ponúkajúci jednotné multimodálne cestovné lístky a manažéri terminálov uverejnia pravidlá prístupu uvedené v odseku 1 a poskytnú ich v prístupnom formáte.
2. Rezervácie a cestovné lístky na multimodálne cesty, či už vo forme jednotného multimodálneho cestovného lístka alebo kombinovaného multimodálneho cestovného lístka, sa osobám so zdravotným postihnutím a osobám so zníženou pohyblivosťou ponúknu bez dodatočných nákladov.

Dopravca alebo sprostredkovateľ nesmie odmietnuť prijať rezerváciu alebo vydať cestovný lístok osobe so zdravotným postihnutím alebo osobe so zníženou pohyblivosťou alebo, v prípade dopravcu, odoprieť takejto osobe nástup, ani vyžadovať, aby bola takáto osoba sprevádzaná inou osobou, okrem prípadov, keď je to nevyhnutne potrebné na dodržanie pravidiel prístupu uvedených v odseku 1.
3. [...]
4. [...]
5. Ak dopravca vyžaduje, aby bola osoba so zdravotným postihnutím alebo osoba so zníženou pohyblivosťou sprevádzaná inou osobou, ktorá je schopná poskytovať takejto osobe požadovanú pomoc v súlade s odsekom 2 druhým pododsekom, podmienky prepravy sprevádzajúcej osoby musia spĺňať ustanovenia odvetvových právnych predpisov Únie o právach cestujúcich. Dopravca umožní osobe so zdravotným postihnutím alebo osobe so zníženou pohyblivosťou zmeniť meno požadovanej sprevádzajúcej osoby bez akéhokoľvek poplatku a až do 48 hodín pred časom odchodu.

6. Keď dopravca alebo sprostredkovateľ v súlade s odsekom 2 druhým pododsekom odmietne prijať rezerváciu alebo vydať cestovný lístok osobe so zdravotným postihnutím alebo osobe so zníženou pohyblivosťou alebo, v prípade dopravcu, odoprie takejto osobe nástup, alebo vyžaduje, aby bola takáto osoba sprevádzaná inou osobou, okamžite informuje osobu so zdravotným postihnutím alebo osobu so zníženou pohyblivosťou o dôvodoch svojho rozhodnutia. Tieto informácie sa poskytujú v prístupnom formáte a na požiadanie dotknutej osoby písomne. Dopravca alebo sprostredkovateľ vyvinie primerané úsilie, aby dotknutej osobe navrhol prijateľnú alternatívnu prepravu, pričom zohľadní jej potreby z hľadiska prístupnosti.
7. Dopravcovia ponúkajúci multimodálne cestovné lístky a manažéri terminálov uvedených v článku 2 ods. 1b stanovia a zverejnia normy kvality služieb vzťahujúce sa aspoň na položky uvedené v prílohe II. Monitorujú ich účinnosť vo vzťahu k ustanoveniam tohto článku a na požiadanie poskytujú informácie o ich účinnosti vnútroštátnym orgánom alebo orgánom presadzovania.

Článok 13

Informácie o prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím a osoby so zníženou pohyblivosťou

Dopravcovia a sprostredkovatelia ponúkajúci cestovné lístky na multimodálne cesty v mene jedného alebo viacerých dopravcov a manažéri terminálov poskytujú osobám so zdravotným postihnutím a osobám so zníženou pohyblivosťou informácie o prístupnosti terminálu a súvisiacich zariadení a služieb. Tieto informácie sa poskytujú v prístupnom formáte.

Pomoc osobám so zdravotným postihnutím a osobám so zníženou pohyblivosťou

1. V kontexte jednotných multimodálnych lístkov spolupracujú dopravcovia, manažéri terminálov a sprostredkovatelia s cieľom poskytnúť pomoc osobám so zdravotným postihnutím a osobám so zníženou pohyblivosťou v súlade s týmto článkom a pravidlami prístupu uvedenými v článku 12 ods. 1. Dopravcovia, manažéri terminálov a sprostredkovatelia spolupracujú s cieľom ponúknuť jednotný mechanizmus oznamovania žiadostí o pomoc.
2. Pomoc osobám so zdravotným postihnutím a osobám so zníženou pohyblivosťou, ktorú má poskytovať každý dopravca, manažér terminálu alebo sprostredkovateľ pri každej dopravnej službe, ktorá je súčasťou multimodálnej cesty, sa vymedzuje v súlade s týmto článkom a v prípade aspektov, na ktoré sa tento článok nevzťahuje, v príslušných odvetvových právnych predpisoch Únie uplatniteľných na takúto dopravnú službu.
3. Pomoc osobám so zdravotným postihnutím a osobám so zníženou pohyblivosťou sa poskytuje bezplatne.

Asistenčný pes s osvedčením môže bezplatne sprevádzať osobu so zdravotným postihnutím alebo osobu so zníženou pohyblivosťou bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 576/2013²⁶ a uplatniteľné vnútroštátne právo, a pod podmienkou, že sa zachová bezpečnosť a ochrana ostatných cestujúcich a posádky.
4. Pomoc sa poskytuje, ak boli zmluvný dopravca, sprostredkovateľ, u ktorého bol jednotný multimodálny cestovný lístok zakúpený, manažér terminálu alebo v príslušných prípadoch jednotné kontaktné miesto, ako sa uvádza v článku 15, informovaní, že cestujúci potrebuje takúto pomoc, a to najmenej 48 hodín pred tým, ako je táto pomoc potrebná.

²⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 576/2013 z 12. júna 2013 o nekomerčnom premiestňovaní spoločenských zvierat a zrušení nariadenia (ES) č. 998/2003 (Ú. v. EÚ L 178, 28.2.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/576/oj>).

Na jednu cestu možno požadovať iba jedno oznámenie. Toto oznámenie sa poskytne všetkým dopravcom, sprostredkovateľom, manažérom terminálov a jednotným kontaktným miestam zapojeným do cesty najmenej 36 hodín predtým, ako je pomoc potrebná.

5. Oznámenie uvedené v odseku 4 sa prijíma bez dodatočných nákladov bez ohľadu na použité komunikačné prostriedky.
6. Dopravcovia, sprostredkovatelia alebo v príslušných prípadoch manažéri terminálov a jednotné kontaktné miesta prijímú všetky opatrenia potrebné na doručenie oznámení; v prípade, že dopravcovia alebo sprostredkovatelia nie sú takéto oznámenia schopní spracovať, bezodkladne uvedú alternatívne prostriedky na vykonanie oznámenia.
7. Ak sa oznámenie uvedené v odseku 4 vykoná v lehote stanovenej v uvedenom odseku, dopravcovia a v príslušných prípadoch manažéri terminálov poskytnú pomoc takým spôsobom, aby daná osoba bola schopná využiť dopravné služby, na ktoré má cestovný lístok.
8. Ak sa uvedené oznámenie nevykoná v uvedenej lehote alebo ak sa nevykoná žiadne oznámenie, dopravcovia a v príslušných prípadoch manažéri terminálov vynaložia všetko primerané úsilie na poskytnutie pomoci osobe so zdravotným postihnutím alebo osobe so zníženou pohyblivosťou tak, aby mohla cestovať.

Článok 15

Jednotné kontaktné miesta na koordináciu poskytovania informácií a pomoci

1. Členské štáty môžu v prípade akejkoľvek multimodálnej cesty vyžadovať, aby manažéri terminálov uvedených v článku 2 ods. 1b a dopravcovia spolupracovali s cieľom zriadiť na svojom území a prevádzkovať v súlade s odsekom 2 jednotné kontaktné miesta pre osoby so zdravotným postihnutím a osoby so zníženou pohyblivosťou.

- 1a. V prípadoch, keď členské štáty využijú možnosť ustanovenú v odseku 1 tohto článku, podmienky prevádzky jednotných kontaktných miest sa stanovujú v pravidlách prístupu uvedených v článku 12 ods. 1, pričom tieto jednotné kontaktné miesta sú zodpovedné za:
 - a) prijímanie žiadostí o pomoc na termináloch;
 - b) oznamovanie jednotlivých žiadostí o pomoc prevádzkovateľom terminálov a dopravcom.
2. [...]
3. V prípadoch, keď členské štáty využijú možnosť stanovenú v odseku 1, môžu manažérom terminálov a dopravcom umožniť, aby sa rozhodli, či budú poskytovať fyzické, digitálne alebo telefonické jednotné kontaktné miesta pod podmienkou, že tieto kontaktné miesta sú prístupné a umožňujú cestujúcemu, aby ich v prípade potreby kontaktoval.

Článok 16

Náhrada škody v súvislosti s mobilným vybavením, asistenčnými zariadeniami a asistenčnými psami s osvedčením

1. Ak manažéri terminálov, ktorí pomáhajú osobám so zdravotným postihnutím a osobám so zníženou pohyblivosťou pri presune z jednej dopravnej služby na prípojnú dopravnú službu v kontexte jednotného multimodálneho cestovného lístka, spôsobia v čase, keď je za pomoc dotknutým osobám zodpovedný manažér terminálu, stratu alebo poškodenie mobilného vybavenia vrátane invalidných vozíkov a asistenčných zariadení alebo spôsobia stratu alebo zranenie asistenčných psov s osvedčením používaných osobami so zdravotným postihnutím a osobami so zníženou pohyblivosťou, sú za takúto stratu, poškodenie alebo zranenie zodpovední a sú povinní poskytnúť náhradu škody bez zbytočného odkladu.
Uvedená náhrada škody zahŕňa:
 - a) náklady na nahradenie alebo opravu mobilného vybavenia alebo asistenčných zariadení, ktoré sa stratili alebo poškodili;

- b) náklady na nahradenie alebo liečbu zranenia asistenčného psa s osvedčením, ktorý sa stratil alebo zranil;
- c) primerané náklady spojené s dočasným nahradením mobilného vybavenia, asistenčných zariadení alebo asistenčných psov s osvedčením, ak takéto nahradenie nezabezpečuje dopravca alebo manažér terminálu v súlade s odsekom 2.

Článok 12 nariadenia 1107/2006, článok 15 nariadenia (EÚ) č. 1177/2010, článok 17 nariadenia (EÚ) 181/2011 a článok 25 nariadenia (EÚ) 2021/782 sa neuplatňujú.

- 1a. Ak dopravcovia, ktorí pomáhajú osobám so zdravotným postihnutím a osobám so zníženou pohyblivosťou pri presune z jednej dopravnej služby na prípojnú dopravnú službu v rámci jednotného multimodálneho cestovného lístka, spôsobia v období, v ktorom je za pomoc dotknutým osobám zodpovedný dopravca, stratu alebo poškodenie mobilného vybavenia vrátane invalidných vozíkov a asistenčných zariadení, alebo spôsobia stratu alebo zranenie asistenčných psov s osvedčením používaných týmito osobami, zodpovednosť týchto dopravcov sa určí v súlade s ustanoveniami uplatniteľnými na takúto stratu, poškodenie alebo zranenie v rámci jednej dopravnej služby, ako sa ustanovuje v odvetvových právnych predpisoch Únie o právach cestujúcich v príslušnom druhu dopravy alebo v príslušných prípadoch v nariadení (ES) č. 2027/97 a nariadení (ES) č. 392/2009. Tieto ustanovenia sa uplatňujú na takú situáciu *mutatis mutandis*.
- 2. Ak sa uplatňujú odseky 1 a 1a, dopravcovia a manažéri terminálov uvedení v tých odsekoch urýchlene vynaložia všetko primerané úsilie, aby dočasne nahradili bezodkladne potrebné mobilné vybavenie alebo asistenčné zariadenia. Dotknutej osobe so zdravotným postihnutím alebo osobe so zníženou pohyblivosťou sa povolí, aby si ponechala dočasné náhradné vybavenie alebo zariadenie, kým sa nevyplatí náhrada škody uvedená v odseku 1 alebo v príslušných prípadoch náhrada ustanovená v odvetvových právnych predpisoch Únie o právach cestujúcich a v nariadeniach (ES) č. 2027/97 a (ES) č. 392/2009.

3. Odsekmi 1 a 1a nie je dotknuté právo dopravcu alebo manažéra terminálu požadovať nápravu od tretích strán, ktoré prispeli k udalosti, ktorá viedla k vzniku náhrady škody podľa uvedených odsekov, v súlade s uplatniteľným právom.

KAPITOLA V

SŤAŽNOSTI

Článok 17

[...]

Článok 18

Sťažnosti adresované dopravcom, sprostredkovateľom a manažérom terminálov

1. Každý dopravca ponúkajúci jednotné multimodálne cestovné lístky alebo kombinované multimodálne cestovné lístky, každý sprostredkovateľ ponúkajúci kombinované multimodálne cestovné lístky a každý manažér terminálu uvedeného v článku 2 ods. 1b zavedie vo svojich príslušných oblastiach zodpovednosti mechanizmus vybavovania sťažností, ktoré sa týkajú práv a povinností podľa tohto nariadenia. Oboznámia cestujúcich so svojimi kontaktnými údajmi a pracovnými jazykmi, a to aj v prístupnom formáte.
2. Podrobné informácie o postupoch vybavovania sťažností sa sprístupnia verejnosti vrátane osôb so zdravotným postihnutím a osôb so zníženou pohyblivosťou. Tieto informácie sú k dispozícii v úradnom jazyku alebo úradných jazykoch členského štátu, v ktorom dopravca, sprostredkovateľ alebo manažér terminálu prevádzkuje svoju činnosť.
3. Ak cestujúci predkladajú sťažnosť prostredníctvom mechanizmu uvedeného v odseku 1, takúto sťažnosť musia predložiť do troch mesiacov od udalosti, ktorej sa týka. Do jedného mesiaca od doručenia sťažnosti adresát buď poskytne odpoveď s uvedením dôvodov alebo v riadne opodstatnených prípadoch informuje cestujúceho, že odpoveď dostane najneskôr do troch mesiacov od dátumu doručenia sťažnosti.

KAPITOLA VI

PRESADZOVANIE

Článok 19

[...]

Článok 20

Vnútroštátne orgány presadzovania

1. Každý členský štát určí orgán alebo orgány zodpovedné za presadzovanie tohto nariadenia. Na tento účel môžu členské štáty určiť orgán, ktorý už je zodpovedný za presadzovanie práva Únie o právach cestujúcich. Každý orgán prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie dodržiavania práv cestujúcich.
2. Členské štáty poskytnú Komisii informácie o orgáne alebo orgánoch, ktoré určili v súlade s týmto článkom, a o jeho alebo ich právomociach. Komisia a určené orgány uverejnia tieto informácie na svojich webových sídlach.
3. Orgán alebo orgány určené podľa tohto článku uverejnia do 1. júna ... [4 roky odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a potom každé dva roky na svojom webovom sídle správu o svojej činnosti v predchádzajúcich dvoch kalendárnych rokoch, ktorá bude obsahovať predovšetkým opis opatrení, ktoré sa prijali na presadzovanie tohto nariadenia, a štatistiky o sťažnostiach a uplatnených sankciách. Na tento účel môžu použiť vzorovú správu o činnosti uvedenú v odseku 4 tohto článku.
4. Komisia do... [XX mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] prijme vykonávací akt, ktorým sa stanoví vzorová správa o činnosti s cieľom zabezpečiť jednotné vykonávanie odseku 3 tohto článku a harmonizáciu štatistických údajov, ktoré majú členské štáty poskytovať. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 26 ods. 2.

Vybavovanie sťažností vnútroštátnymi orgánmi presadzovania a inými orgánmi

1. Členské štáty určia vnútroštátny orgán presadzovania alebo akýkoľvek iný orgán ako subjekt zodpovedný za vybavovanie sťažností podľa tohto článku.
2. Ak sú podľa odseku 1 tohto článku a článku 20 ods. 1 určené odlišné orgány, tieto orgány si zaistia vzájomnú výmenu informácií, a to s cieľom pomôcť vnútroštátnemu orgánu presadzovania pri výkone jeho úloh dohľadu a presadzovania, ako aj na to, aby orgán na vybavovanie sťažností určený podľa odseku 1 mohol získať informácie potrebné na preskúmanie jednotlivých sťažností.
3. Po neúspešnej sťažnosti adresovanej dopravcovi, sprostredkovateľovi alebo manažérovi terminálu podľa článku 18 tohto nariadenia môžu cestujúci podať sťažnosť orgánu určenému podľa odseku 1 tohto článku bez toho, aby tým bola dotknutá možnosť spotrebiteľov domáhať sa alternatívnej nápravy v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ²⁷.

Takáto sťažnosť sa predloží do troch mesiacov od oznámenia rozhodnutia dopravcu, sprostredkovateľa alebo manažéra terminálu cestujúcemu, ktorým úplne alebo čiastočne zamietol sťažnosť podanú podľa článku 18.

Ak takéto oznámenie nie je doručené v lehotách stanovených v článku 18 ods. 3, cestujúci má právo podať sťažnosť podľa tohto článku do troch mesiacov odo dňa uplynutia uvedených lehôt.

- 3a. V prípade potreby orgán, ktorému cestujúci podá sťažnosť v súlade s odsekom 3 tohto článku, informuje sťažovateľa o jeho práve obrátiť sa na orgány alternatívneho riešenia sporov s cieľom požiadať o individuálnu nápravu.

²⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ z 21. mája 2013 o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (smernica o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov) (Ú. v. EÚ L 165, 18.6.2013, s. 63, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/11/oj>).

Túto povinnosť možno splniť tak, že sa cestujúci odkáže na interaktívny nástroj [zoznam oznámených subjektov ARS], ktorý spravuje Komisia podľa článku [20] smernice 2013/11/EÚ⁺, alebo vo vhodných prípadoch na určené kontaktné miesta ARS oznámené Komisii podľa článku [24] uvedenej smernice.

- 3b. Orgán určený podľa odseku 1 tohto článku potvrdí doručenie sťažnosti do dvoch týždňov od jej doručenia. Rozhodne o sťažnosti a svoje rozhodnutie oznámi dotknutému cestujúcemu do troch mesiacov odo dňa doručenia sťažnosti. V zložitých prípadoch môže uvedený orgán túto lehotu predĺžiť na šesť mesiacov odo dňa doručenia sťažnosti. V takom prípade informuje cestujúceho o dôvodoch tohto predĺženia. Ak je uvedený orgán zároveň orgánom alternatívneho riešenia sporov v zmysle smernice 2013/11/EÚ, uplatňujú sa lehoty stanovené v uvedenej smernici.
4. Bez toho, aby bola dotknutá smernica 2013/11/EÚ, sťažnosti cestujúcich týkajúce sa dopravcu alebo sprostredkovateľa vybavuje orgán určený podľa odseku 1 členským štátom, v ktorom je dopravca alebo sprostredkovateľ usadený. Ak je uvedený dopravca alebo sprostredkovateľ usadený mimo Únie, sťažnosti vybavuje orgán určený podľa odseku 1 členským štátom, v ktorom sa multimodálna cesta končí, alebo v prípade ciest končiacich v tretej krajine, v ktorom sa začína.
5. [...]
6. [...]
7. Ak sa sťažnosť týka manažéra terminálu uvedeného v článku 2 ods. 1b, sťažnosť vybavuje orgán určený podľa odseku 1 tohto článku členským štátom, na ktorého území sa terminál nachádza.

⁺ Smernica 2013/11/EÚ sa má zmeniť [pozri dokument 13925/24, medziinštitucionálny spis 2023/0376(COD)]. Odkazy na články treba skontrolovať pri prijatí pozmeňujúcej smernice.

8. Cestujúcemu sa nebráni podať sťažnosť na sprostredkovateľa z dôvodu, že už podal sťažnosť na dopravcu, alebo podať sťažnosť na dopravcu z dôvodu, že už podal sťažnosť na sprostredkovateľa podľa tohto článku.

Článok 21a

Právni zástupcovia sprostredkovateľov z tretích krajín

1. Sprostredkovatelia, ktorí nemajú sídlo v Únii, ale v Únii ponúkajú služby, písomne určia právnickú alebo fyzickú osobu, ktorá bude vystupovať ako ich právny zástupca v jednom z členských štátov, v ktorom ponúkajú svoje služby. V prípade sprostredkovateľov, na ktorých sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065²⁸, môže právny zástupca určený podľa uvedeného nariadenia konať aj ako právny zástupca podľa tohto nariadenia.
2. Títo sprostredkovatelia oprávnia svojich právnych zástupcov na to, aby ich okrem samotných sprostredkovateľov alebo namiesto týchto sprostredkovateľov kontaktovali orgány určené podľa článku 20 ods. 1 a článku 21 ods. 1 vo všetkých otázkach potrebných na doručovanie, dodržiavanie a presadzovanie rozhodnutí vydaných v súvislosti s týmto nariadením. Sprostredkovatelia poskytnú svojim právnym zástupcom potrebné právomoci a dostatočné zdroje na zaručenie ich účinnej a včasnej spolupráce s týmito orgánmi a na dodržiavanie takýchto rozhodnutí.
3. Určeného právneho zástupcu možno brať na zodpovednosť za neplnenie povinností podľa tohto nariadenia, a to bez toho, aby tým bola dotknutá zodpovednosť sprostredkovateľa a právne kroky uplatniteľné voči nemu.

²⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách) (Ú. v. EÚ L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

4. Sprostredkovatelia oznámia meno alebo názov, poštovú adresu, e-mailovú adresu a telefónne číslo svojho právneho zástupcu orgánom určeným podľa článku 20 ods. 1 a článku 21 ods. 1 v členskom štáte, v ktorom má tento právny zástupca pobyt alebo je usadený. Zabezpečia, aby boli tieto informácie verejne dostupné, ľahko prístupné, presné a aktualizované.
5. Určenie právneho zástupcu v Únii podľa odseku 1 nepredstavuje usadenie sa v Únii.

Článok 22

[...]

Článok 23

Výmena informácií s vnútroštátnymi orgánmi presadzovania

Vnútroštátne orgány presadzovania môžu požiadať dopravcov, sprostredkovateľov a manažérov terminálov, aby poskytli dokumenty a informácie, ktoré sú relevantné na účely vykonávania ich funkcie. Takéto dokumenty a informácie sa poskytnú do jedného mesiaca od doručenia žiadosti, pokiaľ nie je uvedené inak.

Článok 24

[...]

KAPITOLA VII

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 25

Sankcie

Členské štáty stanovujú pravidlá, pokiaľ ide o sankcie uplatniteľné pri porušení tohto nariadenia, a prijímajú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich uplatňovania. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Členské štáty o týchto pravidlách a opatreniach informujú Komisiu a bezodkladne jej oznámia každú nasledujúcu zmenu, ktorá ich ovplyvní.

Článok 26

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011²⁹.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011. Ak výbor nevydá žiadne stanovisko, Komisia neprijme návrh vykonávacieho aktu a uplatňuje sa článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

²⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

Článok 27

Správa

Komisia do ... [7 rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o vykonávaní a výsledkoch tohto nariadenia.

Táto správa je založená na informáciách, ktoré je potrebné poskytnúť v súlade s týmto nariadením.

Článok 28

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od ... [2 roky odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predseda/predsedníčka

Za Radu
predseda/predsedníčka

PRÍLOHA I

[...]

PRÍLOHA II

MINIMÁLNE NORMY KVALITY SLUŽIEB

Informácie o uplatňovaných bezpečnostných ustanoveniach a obmedzeniach

Informácie o právach podľa kapitoly IV (uvádzajú sa transparentným, prístupným, nediskriminačným, účinným a primeraným spôsobom):

- požiadavky týkajúce sa sprevádzajúcich asistenčných psov s osvedčením (v prípade dopravcov),
 - podmienky, za ktorých sa vyžaduje sprevádzajúca osoba,
 - prístupnosť použitých dopravných prostriedkov,
 - prístupnosť terminálu (v prípade manažérov terminálov),
 - všeobecné usmernenie o čase, v ktorom sa najneskôr treba dostať na miesta v rámci terminálu, a všeobecné usmernenie o minimálnych časoch na prestup medzi terminálmi,
 - preprava mobilného vybavenia,
 - sťažnosti a postupy náhrady škody za poškodené vybavenie,
 - školenie zamestnancov o právach cestujúcich so zdravotným postihnutím a postupoch poskytovania pomoci.
-